

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 2/2018-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. januára 2018 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jany Baricovej, Petra Brňáka, Miroslava Duriša, Ľudmily Gajdošíkovej, Sergeja Kohuta, Jany Laššákovej, Milana Ľalíka, Mojmíra Mamojku, Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), Marianny Mochnáčovej, Ladislava Orosza a Rudolfa Tkáčika predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. Richarda Rašiho, PhD., MPH, Abovská 27, Košice, zastúpeného ADVOKÁTSKOU KANCELÁRIOU JUDr. Ján Tokár, spol. s r. o., Werferova 1, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Ján Tokár, vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb predsedu Košického samosprávneho kraja konaných 4. novembra 2017 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť MUDr. Richarda Rašiho, PhD., MPH, p r i j í m a na ďalšie konanie.
2. Konanie o sťažnosti MUDr. Richarda Rašiho, PhD., MPH, p r e r u š u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. novembra 2017 doručená sťažnosť MUDr. Richarda Rašiho, PhD., MPH (ďalej len „sťažovateľ“), doplnená podaniami doručenými ústavnému súdu 28. novembra 2017, 28. decembra 2017, 12. januára 2018 a 23. januára 2018 vo veci namietanej neústavnosti

a nezákonnosti volieb predsedu Košického samosprávneho kraja konaných 4. novembra 2017.

2. Vo svojej sťažnosti sťažovateľ stručne uviedol:

„Dňa 15.11.2017 ma ako kandidáta pre voľby predsedu samosprávneho kraja informoval pán [REDAKOVANÉ], narodený dňa [REDAKOVANÉ], bytom Zemplínska Široká č. [REDAKOVANÉ] a to ako člen Okrskej volebnej komisie v obci Zemplínska Široká, volebný obvod č. 7, Košický kraj o tom, že výsledky volieb prezentované z verejných zdrojov a zo zdrojov uverejnených Štatistickým úradom sú v rozpore so skutočnosťou a to konkrétne s tým, aký výsledok volieb bol zachytený v zápisnici Okrskej volebnej komisie v obci Zemplínska Široká.

Podľa vyjadrenia pána [REDAKOVANÉ] sťažovateľ získal v danom volebnom okrsku spolu 88 platných hlasov, čo podľa vyjadrenia p. [REDAKOVANÉ] je zachytené aj v zápisnici Okrskej volebnej komisie v obci Zemplínska Široká. Avšak podľa oficiálnych výsledkov uverejnených Štatistickým úradom sťažovateľ ako kandidát nezískal ani jeden platný hlas (<http://volby.statistics.sk/osk2017/sa/data02.html>).

Vzhľadom na uvedené informácie má sťažovateľ vážne pochybnosti o výsledku volieb predsedu Košického samosprávneho kraja, a preto sa obracia na Ústavný súd SR, aby preveril výsledky volieb v danom volebnom okrsku, respektíve aby preveril či súčet platne odovzdaných hlasov vo voľbách vyplývajúci zo všetkých zápisníc Okrskových volebných komisií je totožný s údajmi, ktoré uviedol Štatistický úrad.

Ako svedka sťažovateľ navrhuje vypočuť členov, zapisovateľa a predsedu Okrskej volebnej komisie v obci Zemplínska Široká.“

2.1 Sťažovateľ navrhol vydať tento nález:

„Ústavný súd Slovenskej republiky vyhlasuje nálezom voľby predsedu Košického samosprávneho kraja, ktoré sa konali dňa 04.11.2017, za neplatné.“

2.2 V prvom doplnení sťažnosti sťažovateľ označil osobu, proti ktorej sťažnosť smeruje, a to Ing. Rastislava Trnku. Zároveň doplnil dôvody svojej sťažnosti:

„Priebeh volieb, v zmysle zákona č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len ako „zákon o voľbách“), zahŕňa v širšom slova zmysle všetky úkony subjektov zúčastnených na voľbách, ktoré sú v príčinnej súvislosti

s voľbami. Jedná sa teda aj o hlasovanie voličov, ako aj o sčítavanie odovzdaných hlasov a následné zachytenie výsledku volieb vo volebnom okrsku v zápisnici príslušnej volebnej komisii. Čiže porušenie zákona o voľbách pri sčítavaní hlasov, resp. pri spisovaní zápisnice volebnej komisie má povahu právne významného správania sa, ktoré môže viesť k nežiaducemu ovplyvňovaniu samotného výsledku volieb.

Na základe oznámenia jedného z členov okrskovej volebnej komisie v obci Zemplínska Široká, volebný obvod č. 7, Košický kraj zo dňa 15.11.2017 a vychádzajúc z jeho čestného vyhlásenia zo dňa 22.11.2017, došlo pri voľbách do orgánov samosprávnych krajov, ktoré sa konali dňa 04.11.2017, k porušeniu volebného zákona.

Porušenie volebného zákona vidí sťažovateľ v tom, že pri sčítavaní hlasov, respektíve pri priradovaní platne odovzdaných hlasovacích lístkov jednotlivým kandidátom, sťažovateľovi, ako kandidátovi za predsedu Košického samosprávneho kraja, boli nezákonným spôsobom odňaté hlasy osemdesiatich ôsmich voličov. Na základe uvedeného oficiálne vyhlásený výsledok volieb Štatistickým úradom dňa 05.11.2017 nezodpovedá skutočnosti, nakoľko vo voľbách v obci Zemplínska Široká získal sťažovateľ, ako kandidát za predsedu Košického samosprávneho kraja, spolu 88 hlasov a nie 0 hlasov.

Okrem uvedeného, ak sa pozrieme na definitívne výsledky hlasovania vo voľbách v okolitých obciach, ktoré susedia s katastrálnym územím obce Zemplínska Široká, tak zistíme, že napríklad v obciach Palín, Sliepkovce, Iňačovce, Čečehov, Senné, Lastomír tieto výsledky sa absolútnym spôsobom odlišujú od výsledkov v obci Zemplínska Široká.

Sťažovateľ získal konkrétne v obci Palín 62,63 %, Iňačovce 36,48 %, Sliepkovce 49,25 %, Čečehov 47,12 %, Senné, 50,42 % a Lastomír 48,58 %. Naproti tomu kandidát Karol Pataky dosahoval v týchto obciach zanedbateľné zisky, konkrétne v obci Palín 5,49 %, Iňačovce 6,75 %, Sliepkovce 2,23 %, Čečehov 0,00 %, Senné 2,56 % a Lastomír 1,77 %...

Sťažovateľ poukazuje na to, že podľa oficiálne vyhlásených výsledkov volieb, víťaz volieb Ing. Rastislav Trnka získal spolu 59.599 platných hlasov a sťažovateľ získal spolu 58.724 platných hlasov. Teda rozdiel medzi víťazom volieb a sťažovateľom podľa oficiálne vyhlásených výsledkov volieb je spolu 875 hlasov. Berúc do úvahy, že sťažovateľ bol nezákonne ukrátený spolu o 88 hlasov, čo je viac ako 10 % z celkového rozdielu, jedná sa o závažné volebné pochybenie, čo v konečnom dôsledku môže mať význam pre posúdenie

otázky príčinnej súvislosti s výsledkami volieb. Nie nepodstatným je aj zistenie, že podľa oficiálnych výsledkov bolo vo voľbách vyhlásených vyše 10.000 hlasov za neplatné.

V kontexte s uvedeným sťažovateľ žiada, aby Ústavný súd preveril, či súčet platne odovzdaných hlasovacích lístkov v prospech sťažovateľa vo voľbách pre predsedu Košického samosprávneho kraja je správne zachytený v zápisniciach Okrskových volebných komisií, vo volebnom obvode č. 7, Košický kraj, a zároveň či je totožný s údajmi, ktoré uviedol Štatistický úrad SR pre voľby vo volebnom obvode č. 7, Košický kraj.

Sťažovateľ poukazuje aj na to, že v prípade potvrdenia vznesených pochybností reálne došlo k porušeniu ústavných práv minimálne v osemdesiatich ôsmich prípadoch. Teda inými slovami povedané v osemdesiatich ôsmich prípadoch bola porušená ústavná záruka účinkov uplatneného aktívneho volebného práva oprávneného voliča, ktorá vyplýva z čl. 30 Ústavy Slovenskej republiky. Je teda na zváženie posúdiť aj otázku, či skutočne bolo právo zúčastniť sa na správe vecí verejných v danom prípade porušené, a to aj s ohľadom na závažnosť takéhoto porušenia.“

2.3 V doplnení doručenom ústavnému súdu 12. januára 2018 sťažovateľ uvádza štatistiku neplatných hlasov v jednotlivých volebných obvodoch a dôvodí:

„Sťažovateľ poukazuje na to, že z analýzy oficiálnych výsledkov volieb predsedu KSK vyplýva neobvykle vysoký podiel neplatných hlasov pre voľby predsedu KSK v porovnaní s inými kraji. Vo voľbách do orgánov samosprávnych krajov dňa 04.11.2017 bolo z celkového počtu 46.105 neplatných hlasov pre voľby predsedov krajov až 10.741 neplatných hlasov pre voľby predsedu KSK, čo je takmer jedna štvrtina (presne 23,3 %).

Z celkového počtu 168 454 voličov, ktorí sa zúčastnili na hlasovaní v Košickom kraji bolo až 10.741 neplatných hlasovacích lístkov pre voľby predsedu KSK, čo predstavuje až 6,38 % hlasov. Priemer pre celú Slovenskú republiku v prípade volieb predsedov krajov pritom predstavuje iba 3,42 %, čiže vo voľbe predsedu KSK bolo množstvo neplatných hlasov dvojnásobne vyššie.

Oficiálne uvedený počet 10.741 neplatných hlasov, ktorý je dvakrát vyšší ako štatistická predikcia, v nadväznosti na to, že medzi víťazom volieb Rastislavom Trnkom a sťažovateľom bol minimálny rozdiel (iba 875 hlasov) je výrazne znepokojivý. A znepokojivý je o to viac, že pomer neplatných hlasov k počtu odovzdaných obálok pre

voľby predsedu KSK v mestských obvodoch I., II, III., IV. (teda celé územie mesta Košice) bol na úrovni 2,11 % (jedná sa ešte nižší počet ako je celoslovenský priemer 3,48 %) no na druhej strane vo volebných obvodoch číslo V. - XI, kde sa na prvých miestach umiestnil sťažovateľ, bol tento pomer neplatných hlasov k počtu odovzdaných obálok až vo výške 8,54 %, teda až štyrikrát vyšší.

Až zarážajúce a nepochopiteľné je ďalšie zistenie z ktorého vyplýva, že v napadnutých voľbách do samosprávneho kraja, v ktorých sa volil jednak predseda KSK a jednak poslanci do zastupiteľstva KSK bol pomer neplatných hlasov pri voľbách poslancov vo volebných obvodoch I. až IV. na území mesta Košice 3,43 %, zároveň podobne aj v ostatných volených obvodoch V. až XI. Košického samosprávneho kraja bol pomer iba 2,79 % čo korešponduje v oboch prípadoch v prípade volieb poslancov do zastupiteľstiev s celoslovenským priemerom 2,93 % avšak pri voľbe predsedu KSK bol vo volebných obvodoch V. až XI. pomer neplatných hlasov až 8,54 % !!! Uvedené zistenie teda vyvracia mylnú predstavu, že mestské obyvateľstvo má väčší prehľad a viac informácií, a teda preto je v tomto prostredí nižšia miera omylov pri voľbách.

Na jednej strane pri voľbe poslancov do zastupiteľstva KSK je pomer neplatných hlasov vo výške 2,79 %, čiže na úrovni celoslovenského priemeru, a na strane druhej pri voľbe predsedu KSK je pomer neplatných hlasov vo výške 8,54 %, čo je až dva a pol krát vyšší ako celoslovenský priemer, ktorý je vo výške 3,48 %.

Sťažovateľ vychádzajúc z vyššie uvedených zistení poukazuje na odchýlky a anomálie, ktoré vzbudzujú závažné podozrenie o tom, že s výsledkami volieb sa manipulovalo. K manipulácii s výsledkami volieb mohlo dôjsť manipuláciou s hlasovacími lístkami a to jednak tým, že sťažovateľovi, ako kandidátovi za predsedu Košického samosprávneho kraja, boli nezákonným spôsobom odňaté hlasy osemdesiatich ôsmich voličov, ako aj zneplatňovaním odovzdaných hlasovacích lístkov, a to buď ich nezarátaním alebo ich zneplatnením, čo potvrdzujú štatistické výsledky volieb. Zároveň štatistické výsledky volieb preukazujú judikatúrou ústavného súdu požadovanú možnú príčinnú súvislosť (potencionálnu kauzalitu) medzi na jednej strane sťažovateľom verifikovanými a predostretými pochybeniami priebehu volieb a samotným výsledkom volieb. S odkazom na vyššie citovanú judikatúru ústavného súdu sťažovateľ zvyrazňuje, že výsledok volieb nezodpovedá vôli voličov.

Podporne k uvedenému sťažovateľ poukazuje v neposlednom rade na výsledky volieb v troch krajoch s najvyšším percentom neplatných hlasov pre voľby predsedov. V banskobystrickom kraji to bolo 3,75 %, v prešovskom kraji 4,59 % a v košickom kraji až 6,38 % a to všetko pri celoslovenskom priemere 3,48 %. Teda odchýlka od priemeru je v Banskobystrickom kraji 0,27 %, v Prešovskom kraji 1,11 % a v Košickom kraji 2,9 %. Odchýlka v Košickom kraji je teda takmer trikrát vyššia ako v druhom a desaťkrát vyššia ako v treťom kraji z pohľadu neplatných hlasov pre voľby predsedov krajov. Je vylúčené, aby takéto odchýlky mali nejaké racionálne štatistické, demografické alebo sociologické vysvetlenie.“

2.4 K doplneniu sťažnosti doručenému ústavnému súdu 12. januára 2018 sťažovateľ ako dôkaz priložil „Analýzu anomálií a nezrovnalostí vo výsledkoch volieb na predsedu KSK, konaných dňa 4.11.2017 a ich dôsledkov na volebný výsledok“, ako aj trestné oznámenie, ktoré v súvislosti s ním napadnutými voľbami podal.

2.5 Dňa 23. januára 2018 bolo ústavnému súdu doručené podanie sťažovateľa označené ako „Založenie podania do spisu vo veci volebnej sťažnosti“, v ktorom sťažovateľ uviedol:

«Dňa 15.11.2017 podal sťažovateľ volebnú sťažnosť podľa článku 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ktorou sťažovateľ napadol ústavnosť a zákonnosť volieb do orgánov samosprávy a to konkrétne volieb predsedu samosprávneho kraja, samosprávny kraj: Košický kraj, konaných dňa 4.11.2017 (ďalej aj len ako „voľby“). Spis je vedený Ústavným súdom SR s číslom konania Rvp 2125/2017.

V predmetnej veci touto cestou zakladáme do spisu kópiu podania - trestné oznámenie sťažovateľa spolu s prílohami.»

II.

3. Podľa čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho

sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa návrh neodložil alebo neodmietol, prijme sa na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

Podľa § 59 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť pre neústavnosť alebo nezákonnosť volieb do orgánu miestnej samosprávy alebo proti výsledku volieb môže podať okrem navrhovateľov uvedených v § 18 ods. 1 písm. a) až e) aj politická strana, ktorá sa na voľbách zúčastnila, 10 % oprávnených voličov volebného obvodu alebo kandidát, ktorý získal vo volebnom obvode najmenej 10 % voličov.

Podľa § 59 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť proti výsledku volieb do orgánu miestnej samosprávy môže podať aj protikandidát, ktorý získal aspoň 10 % hlasov. Sťažnosť môže podať aj najmenej 10 % voličov príslušného volebného obvodu; k sťažnosti musia byť pripojené podpisy a adresy týchto občanov.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania popri všeobecných náležitostiach uvedených v § 20 zákona o ústavnom súde musí obsahovať vyjadrenie sťažovateľa o tom, či napáda voľby na celom území Slovenskej republiky, alebo len v určitom volebnom obvode; kandidát môže napádať len zvolenie iného kandidáta vo svojom volebnom obvode.

Podľa § 60 ods. 1 písm. c) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania popri všeobecných náležitostiach uvedených v § 20 zákona o ústavnom súde musí obsahovať údaje a dôkazy o tom, že sťažovateľ je oprávneným navrhovateľom podľa § 59; to neplatí v prípade navrhovateľov uvedených v § 18 písm. a) až e).

Podľa § 60 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrh podľa odseku 1 sa musí podať do desiatich dní po oznámení výsledku volieb.

III.

4. Sudca spravodajca predložil plénu ústavného súdu návrh uznesenia o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa, a to s týmto odôvodnením:

«V prvom rade ústavný súd konštatuje, že sťažnosť nespĺňa zákonom predpísané náležitosti návrhu (t. j. volebnej sťažnosti) na začatie konania vo volebných veciach pred ústavným súdom.

Náležitosťou sťažnosti vo volebných veciach je v zmysle § 60 písm. a) zákona o ústavnom súde označenie iného zvoleného kandidáta vo volebnom obvode neúspešného sťažovateľa (ako kandidáta). Ide o náležitosť sťažnosti, ktorá musí byť pri jej podaní ústavnému súdu splnená v zmysle § 60 ods. 2 zákona o ústavnom súde v lehote 10 dní odo dňa oznámenia výsledku volieb.

Sťažovateľ doručil ústavnému súdu sťažnosť elektronicky (emailom bez zaručeného elektronického podpisu) dňa 15. novembra 2017 (zároveň poštou dňa 16. novembra 2017; podané na poštovú prepravu 15. novembra 2017), t. j. v posledný deň lehoty podľa § 60 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Sťažnosť neobsahovala označenie iného zvoleného kandidáta, proti ktorému by sťažnosť smerovala [podmienka vyplývajúca z § 60 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde]. Túto náležitosť sťažovateľ doplnil (a vady sťažnosti teda odstránil) až doplnením svojej sťažnosti, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 28. novembra 2017, t. j. zjavne po lehote predpokladanej § 60 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd už viackrát uviedol (porov. mutatis mutandis I. ÚS 242/2017), že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde vyplýva, že sťažovateľ musí splniť zákonom predpokladané náležitosti sťažnosti v lehote ustanovenej zákonom o ústavnom súde. Ak tak neurobil a doplnenie podania s odôvodnením a všetkými zákonnými náležitosťami uvedenými v zákone o ústavnom súde predložil až po uplynutí zákonom o ústavnom súde upravenej lehoty, ústavný súd už nemôže považovať toto doplnenie za také, aby ho mohol prípadne kvalifikovať za podanie, ktoré bolo podané včas (porov. IV. ÚS 240/08, I. ÚS 242/2017 ale aj m. m. I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03,

IV. ÚS 14/03, II. ÚS 330/06, IV. ÚS 240/07). Ústavný súd tak napr. vo veci sp. zn. I. ÚS 242/2017 odmietol takto doplnenú sťažnosť s týmito závermi:

„Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v okolnostiach danej veci podal síce prvé podanie označené ako „sťažnosť...“ ešte v lehote ustanovenej zákonom o ústavnom súde, ale jeho podanie vtedy zjavne nespĺňalo zákonné náležitosti ustanovené v § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde (išlo o bianco podanie), pretože neobsahovalo žiadne odôvodnenie a ani konkrétne pomenovanie a označenie základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru [§ 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde], ktoré mali byť porušené. K sťažnosti nebola pripojená ani kópia napadnutého rozhodnutia krajského súdu (§ 50 ods. 2 zákona o ústavnom súde), ktorú mal sťažovateľ už dávno k dispozícii (od 12. decembra 2016), prípadne žiadosť o ustanovenie advokáta v konaní pred ústavným súdom. Dôvody, ktoré uviedol sťažovateľ v bode 1 prvého podania, tak nemohol ústavný súd akceptovať a prihliadať na ne, pretože neskôr k doplneniu podania došlo až po lehote ustanovenej zákonom o ústavnom súde. V tejto časti teda ústavný súd odmietol podanie sťažovateľa z 10. februára 2017 pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde)... Keďže je zrejmé, že sťažovateľ podal doplnenú sťažnosť až po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ústavný súd jeho podanie doručené ústavnému súdu 22. februára 2017 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podané oneskorene bez toho, aby sa zaoberal opodstatnenosťou jeho námietok uvedených v tomto podaní.“

Ústavný súd preto mohol sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, resp. jej doplnenie pre oneskorenosť. Ústavný súd v súvislosti s nedostatkami podanej sťažnosti pripomína, že tieto nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti (napr. vyzývať na včasné doplnenie sťažnosti či včasné odstránenie nedostatkov). Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom (sťažovateľ je zastúpený advokátom na základe priloženého splnomocnenia) a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. I. ÚS 745/2016, IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010). Ústavný súd v tejto súvislosti už vo svojom uznesení sp. zn.

II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“ Aj v tomto ohľade naďalej zostáva v platnosti zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta) a znalé zákonom predpísaných náležitostí sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Aj keby hypoteticky uvažujúc sťažnosť spĺňala formálne náležitosti podľa zákona o ústavnom súde (t. j. ak by neexistovali vyššie opísané záťaž), ústavný súd nachádza minimálne ďalšie dva materiálne dôvody, pre ktoré je potrebné sťažnosť odmietnuť pri jej predbežnom prerokovaní.

Prvý dôvod - sťažnosť sťažovateľa je po právnej stránke obdobná (až totožná) volebnej veci, ktorú ústavný súd prejednal v minulosti pod sp. zn. PL. ÚS 89/07 a kde ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú.

V rámci uvedenej veci bol skutkový a právny stav nasledovný: sťažovateľ sa zúčastnil volieb do orgánov miestnej samosprávy konaných v mestskej časti ako nezávislý kandidát na starostu mestskej časti, na poslanca miestneho zastupiteľstva mestskej časti a na poslanca mestského zastupiteľstva, pričom sťažnosťou napádal platnosť volieb starostu mestskej časti a volieb poslancov do mestského zastupiteľstva. Dôvody sťažnosti opieral o podozrenie z manipulácie v procese zisťovania výsledku volieb a v tejto súvislosti uvádzal, že „*je evidentné podozrenie, že vo všetkých volebných okrskoch došlo k manipulácii hlasovacích lístkov a sčítania hlasov v neprospech sťažovateľa*“. Argumentácia sťažovateľa v tomto smere bola postavená na číselnom porovnaní volebných výsledkov vo voľbách na starostu mestskej časti a vo voľbách na poslanca miestneho zastupiteľstva mestskej časti v konkrétnych volebných okrskoch. Uvedené porovnania podľa tvrdenia sťažovateľa ukazovali, že sťažovateľ dostal v uvedených okrskoch viac

hlasov ako kandidát na poslanca miestneho zastupiteľstva mestskej časti v porovnaní s hlasmi, ktoré dostal ako kandidát na starostu mestskej časti, a to i napriek tomu, že mu niektorí voliči „*po osobnej konzultácii jednoznačne potvrdili, že vo voľbách odovzdali hlas len sťažovateľovi*“.

Ústavný súd sťažnosť posúdil ako zjavne neopodstatnenú a po citovaní judikatúry ústavného súdu k volebným veciam konštatoval:

„Vychádzajúc zo skutočnosti významu volieb v demokratickej spoločnosti judikatúra ústavného súdu vyžaduje, aby sťažovateľ v záujme prijatia jeho volebnej sťažnosti na ďalšie konanie označil také dôkazy, ktoré vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu nasvedčujú, že jeho tvrdenia o neústavnosti alebo nezákonnosti volieb sú reálne možné, prípadne pravdepodobné (PL. ÚS 32/03).

Sťažovateľom predstretá argumentácia založená na číselnom porovnaní volebných výsledkov v tomto smere neobstojí a nemožno ju v žiadnom prípade považovať za dôkaz o manipulácii v procese zisťovania výsledku volieb. Tvrdenia sťažovateľa o „*podozrení z manipulácie hlasovacích lístkov a sčítania hlasov v neprospech sťažovateľa*“ tak ostávajú len v rovine jeho domnienky o možnom ovplyvnení volebného výsledku...

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti nemožno tvrdeniam predloženým sťažovateľom pripísať povahu právne relevantných dôvodov pre konanie o sťažnosti, ústavný súd preto považuje sťažnosť za zjavne neopodstatnenú a odmietol ju v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.“

Tu prejednávaná vec sťažovateľa je po právnej stránke obdobná citovanej veci sp. zn. PL. ÚS 89/07 a ústavný súd nemá dôvod meniť svoj ustálený právny názor na sťažnosti opísanej kvality a charakteru. K tomu ústavný súd vzhľadom na vec sťažovateľa dodáva nasledovné:

V súlade so svojou konštantnou judikatúrou ústavný súd využíva svoju právomoc pri zistení neústavnosti alebo nezákonnosti volieb a vyhlási voľby za neplatné alebo zruší výsledok volieb podľa § 63 ods. 1 zákona o ústavnom súde len vtedy, ak k porušeniu volebného zákona dôjde spôsobom ovplyvňujúcim slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti, pričom sa vyžaduje hrubé alebo závažné porušenie, prípadne opätovné porušenie ustanovení upravujúcich prípravu a priebeh volieb (napr. PL. ÚS 17/94,

PL. ÚS 19/94, PL. ÚS 50/99, PL. ÚS 18/99, PL. ÚS 32/03). Túto skutočnosť však sťažovateľ musí nielen tvrdiť, ale musí ju aj doložiť. Len domnienka nesprávnosti výsledku volieb nie je dôvodom pre rozhodnutie ústavného súdu, ktorým by zrušil výsledok volieb (PL. ÚS 39/95, PL. ÚS 32/03). Porušenie volebného zákona musí dosahovať takú intenzitu, ktorá v príčinnej súvislosti má za následok nezákonnosť volieb, resp. nezákonnosť ich výsledku (PL. ÚS 14/99, PL. ÚS 32/03). Porušenie ústavnosti a zákonnosti vo fáze samotných volieb môže mať za následok tak vyhlásenie volieb za neplatné, ako aj zrušenie výsledku volieb. Keď boli zistené také závažné ústavné, resp. zákonné nedostatky, ktoré nemožno kvantifikovať z hľadiska správnosti výsledku, prichádza do úvahy záver o neplatnosti volieb. Základným predpokladom pre zrušenie výsledku volieb je preukázanie takých porušení volebného zákona, ktoré odôvodňujú záver o inom výsledku volieb (PL. ÚS 50/99, PL. ÚS 32/03).

Funkcia ústavného súdu v rámci prieskumu ústavnosti a zákonnosti volieb nemôže byť vykladaná tak extenzívne, že by v konečnom dôsledku jeho činnosť mala nahradzovať, prípadne dopĺňovať činnosť na to povolaných volebných či iných orgánov, a to dokonca v tom smere, že iba na základe špekulatívne formulovaných námietok bude ústavný súd podrobne rekonštruovať celý volebný proces (PL. ÚS 3/2010). V konaní o volebných veciach sa neuplatňuje vyhľadávacia zásada, ktorá je jednou z vedúcich zásad trestného konania (PL. ÚS 52/2011). Rovnako ústavný súd už judikoval, že v konaní vo volebných veciach nie je „vyšetrovacím orgánom“, ktorý zisťuje (môže zisťovať) skutkový stav metódami a spôsobmi charakteristickými pre prácu orgánov činných v trestnom konaní. Jeho úlohou je predovšetkým zvážiť hodnovernosť a preukázateľnosť tvrdení sťažovateľa v kontexte s ďalšími konkrétnymi okolnosťami posudzovanej veci a na tom základe rozhodnúť, či vykoná vo veci ďalšie dokazovanie, alebo vyvodí v predmetnej veci právne závery len na základe tvrdení predložených účastníkmi konania (PL. ÚS 66/2011).

Ústavný súd tak sprvoti poukazuje, že sťažovateľove úvahy (uvedené navyše až v doplnení sťažnosti) ohľadne celkového počtu platných hlasov vo všetkých okrskoch vo volebnom obvode č. 7, Košický kraj, odovzdaných sťažovateľovi sa pohybujú v rovine domnienok, hypotéz a nekonkrétnych návrhov (napr. *„má sťažovateľ vážne pochybnosti o výsledku volieb predsedu Košického samosprávneho kraja...“* alebo *„jedná sa o závažné volebné pochybenie, čo v konečnom dôsledku môže mať význam pre posúdenie otázky*

príčinnej súvislosti s výsledkami volieb“ či „sťažovateľ žiada, aby Ústavný súd preveril, či súčet platne odovzdaných hlasovacích lístkov v prospech sťažovateľa vo voľbách pre predsedu Košického samosprávneho kraja je správne zachytený v zápisniciach Okrskových volebných komisií, vo volebnom obvode č. 7, Košický kraj, a zároveň či je totožný s údajmi, ktoré uviedol Štatistický úrad SR pre voľby vo volebnom obvode č. 7, Košický kraj. Sťažovateľ poukazuje aj na to, že v prípade potvrdenia vznesených pochybností reálne došlo k porušeniu ústavných práv minimálne v osemdesiatich ôsmich prípadoch.“). Sťažovateľ neuviedol žiadne dôkazy či skutočnosti, ktoré by odôvodňovali čo i len pochybnosť o správnosti volebného výsledku v celom volebnom obvode č. 7, Košický kraj, a svoj návrh na preskúmanie počtu platných hlasov v tomto volebnom obvode opiera len o ním vyslovené pochybnosti o nezapočítaní 88 hlasov zo zápisnice okrskovej volebnej komisie v obci Zemplínska Široká do celkových výsledkov volieb zverejnených Štatistickým úradom Slovenskej republiky, príp. o ním zostavenú štatistiku neplatných hlasov odovzdaných vo voľbách v Košickom samosprávnom kraji.

Argumentácia sťažovateľa týkajúca sa ostatných volebných okrskov volebného obvodu č. 7 tak stavia ústavný súd do pozície vyšetrovacieho orgánu nad činnosťou okrskových volebných komisií. Jej podstata totiž vychádza zo sťažovateľovej požiadavky, že ak existuje (u sťažovateľa) podozrenie o porušení zákonnosti v jednom volebnom okrsku, mal by potom ústavný súd „pre istotu“ preskúmať aj správnosť výsledkov volieb v ostatných volebných okrskoch. Takéto postavenie však ústavný súd v konaní o volebnej sťažnosti kandidáta proti výsledku volieb nemá. Jedná sa totiž o konanie o sťažnosti individualizovaného sťažovateľa, ktorej konečným účelom je ochrana jeho subjektívnych práv. Procesné prostriedky slúžiace uvedenému účelu sú založené na prenose zodpovednosti za kvalitu poskytovanej ochrany primárne na tú osobu, o ktorej subjektívne práva ide. Popísanému konceptu potom zodpovedá aj uplatňovanie viazanosti ústavného súdu petitom volebnej sťažnosti (§ 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde), no i povinnosť sťažovateľa uviesť v návrhu na začatie konania dôvody, pre ktoré voľby napáda, s označením dôkazov [§ 60 ods. 1 písm. b) zákona o ústavnom súde]. Sťažovateľovo tvrdenie o nesúlade zápisnice okrskovej volebnej komisie v obci Zemplínska Široká s celkovými výsledkami volieb zverejnenými Štatistickým úradom Slovenskej republiky nemôže byť samo osebe za žiadnych okolností dostatočným dôkazom na podporu tvrdenia o pochybeniach pri sčítavaní

hlasov v ostatných volebných okrskoch toho istého volebného obvodu. Táto sťažovateľom naznačovaná súvislosť nemá žiaden potrebný skutkový ani právny základ, čím sa dostáva do polohy hypotetickej a špekulatívnej úvahy.

Za ďalšie, čo sa potom týka samotného počtu 88 hlasov (na ktoré sťažovateľ poukazuje v samotnej sťažnosti, ako aj v jej doplnení), ktoré podľa sťažovateľa odvolávajúci sa na čestné prehlásenie [REDAKOVANÉ] (člena okrskovej volebnej komisie v obci Zemplínska Široká) sú zachytené v zápisnici okrskovej volebnej komisie obce Zemplínska Široká, ale nie sú pripočítané v oficiálnych výsledkoch volieb zverejnených Štatistickým úradom Slovenskej republiky, by aj v prípade pravdivosti tohto tvrdenia uvedený počet hlasov nespôsobil nezákonnosť či neústavnosť volieb predsedu Košického samosprávneho kraja, keďže vzhľadom na celkový rozdiel v platných hlasoch pre sťažovateľa a pre úspešného kandidáta Ing. Rastislava Trnku (rozdiel 875 hlasov) by uvedených 88 hlasov v prospech sťažovateľa nič nemenilo na konečnom výsledku volieb predsedu Košického samosprávneho kraja. Navyše, vzhľadom na obsah sťažnosti a návrh sťažovateľa na preskúmanie zápisnice okrskovej volebnej komisie obce Zemplínska Široká išlo by maximálne o technickú chybu Štatistického úradu Slovenskej republiky, ktorý nesprávne zanesol údaje zo zápisnice okrskovej volebnej komisie do oficiálnych výsledkov volieb predsedu Košického samosprávneho kraja, avšak objektívne by sa na platne odovzdaných hlasoch pre jednotlivých kandidátov zo strany voličov nič nemenilo (t. j. vôľa voličov by zostala zachovaná). Tu sa ústavný súd odvoláva opätovne na svoju judikatúru vo volebných veciach, konkrétne na uznesenie sp. zn. PL. ÚS 68/2014 z 18. februára 2015, v ktorom uviedol, že „neplatnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len také závažné porušenie zákona o voľbách, ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov. S ohľadom na uvedené možno konštatovať, že vo všeobecnosti musia byť splnené tri predpoklady, aby bolo možné vyhovieť volebnej sťažnosti: 1. protizákonnosť, t. j. porušenie zákonov týkajúcich sa volieb, 2. vzťah medzi touto protizákonnosťou a neplatnosťou volieb alebo voľby kandidáta a 3. intenzita protizákonnosti, ktorá už spochybňuje výsledky volieb a ktorá odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov.“ (pozri body 98 a 99 citovaného uznesenia).

V tomto prípade tak ústavný súd mohol sťažnosť odmietnuť pre zjavnú neopodstatnenosť aj bez potreby skúmania príslušnej (resp. akejkolvek – či už z jedného volebného okrsku alebo všetkých volebných okrskov vo volebnom obvode č. 7, Košický kraj) volebnej dokumentácie, keďže aj v prípade potenciálnej pravdivosti uvedeného tvrdenia sťažovateľa ohľadne volebného okrsku obce Zemplínska Široká, by neboli splnené ústavné požiadavky na (i) preskúmanie výsledkov volieb v ostatných volebných okrskoch volebného obvodu č. 7, Košický kraj, a už vôbec nie na (ii) prípadné vyhoviecie sťažnosti sťažovateľa po jej prijatí na ďalšie konanie.

Avšak uvedomujúc si, že sťažnosť sa týkala jedného z najvýznamnejších demokratických procesov, ktoré môžu v spoločnosti prebiehať, a to volieb do orgánov územnej samosprávy, na základe ktorých boli zvolení reprezentanti voličov a bola tak nadobudnutá právna istota týchto zvolených reprezentantov, ale najmä voličov a obyvateľov, ústavný súd si vyžiadal z obce Zemplínska Široká kompletnú volebnú dokumentáciu (zapečatené odovzdané hlasovacie lístky, obálky, zoznamy voličov, zápisnice, ostatné volebné spisy) týkajúcu sa uskutočnených volieb predsedu Košického samosprávneho kraja konaných dňa 4. novembra 2017, ktorú má obec Zemplínska Široká v zmysle § 138 ods. 8 písm. d) zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“) v úschove.

Ústavný súd sa oboznámil so zápisnicou okrskovej volebnej komisie o priebehu a výsledku hlasovania vo volebnom okrsku vo voľbách do orgánov Košického samosprávneho kraja konaných 4. novembra 2017, volebný okrskok 1, obec Zemplínska Široká (ďalej len „zápisnica“) a zistil, že počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných v obci Zemplínska Široká pre voľbu predsedu samosprávneho kraja bol 164. Sťažovateľ ako kandidát na predsedu Košického samosprávneho kraja, s číslom kandidáta na hlasovacom lístku 8, získal podľa zápisnice 0 (slovom nula) platných hlasov. Zápisnicu podpísali všetci členovia okrskovej volebnej komisie, a to aj pán [REDAKOVANÉ], na ktorého čestné prehlásenie o údajnom zachytení 88 platných hlasov pre sťažovateľa v zápisnici sa sťažovateľ odvolával. Inak povedané, tvrdenie sťažovateľa (na ktorom postavil svoju sťažnosť), že zápisnica obsahuje zachytených 88 platných hlasov pre sťažovateľa ako kandidáta na predsedu Košického samosprávneho kraja a že tieto hlasy nie sú započítané

v oficiálnych výsledkoch voľby predsedu Košického samosprávneho kraja zverejnených Štatistickým úradom Slovenskej republiky, nekorešponduje so skutočnosťou. Oficiálne výsledky volieb predsedu Košického samosprávneho kraja uverejnené Štatistickým úradom Slovenskej republiky (dostupné na: <http://volby.statistics.sk/osk/osk2017/sk/data02.html>) sa formálne zhodujú so zápisnicou preskúmanou ústavným súdom v rámci predbežného prerokovania sťažnosti.

Ústavný súd sa však neuspokojil s uvedeným oboznámením sa so zápisnicou a nad rámec toho, čo požadoval sťažovateľ vo svojej sťažnosti, ústavný súd prepočítal odovzdané hlasy pre jednotlivých kandidátov vo volebnom okrsku 1 obce Zemplínska Široká. Ústavný súd v tejto súvislosti primárne poukazuje na to, že volebná dokumentácia bola doručená do podateľne ústavného súdu dňa 1. decembra 2017 od Obecného úradu Zemplínska Široká. Škatuľa bola prelepená priesvitnou lepiacou páskou, pričom zapečatená nebola. Na škatuli nebol vyznačený jej obsah ani registratúrna značka, ani lehota uloženia volebnej dokumentácie. Po prepočítaní hlasovacích lístkov ústavný súd zistil, že sťažovateľovi ako kandidátovi na predsedu Košického samosprávneho kraja bolo vo volebnom okrsku 1 obce Zemplínska Široká odovzdaných 88 platných hlasov. Túto skutočnosť nereflektuje jednak zápisnica a ani oficiálne výsledky volieb predsedu Košického samosprávneho kraja uverejnené Štatistickým úradom Slovenskej republiky.

Akokoľvek, ústavný súd opätovne aj po prepočítaní odovzdaných hlasov pre jednotlivých kandidátov vo volebnom okrsku 1 obce Zemplínska Široká konštatuje, že opísané pochybenie okrskovej volebnej komisie pri sčítavaní platných hlasov pre jednotlivých kandidátov vo volebnom okrsku 1 obce Zemplínska Široká nie je spôsobilé založiť nezákonnosť či neústavnosť volieb predsedu Košického samosprávneho kraja, keďže vzhľadom na celkový rozdiel v platných hlasoch pre sťažovateľa a pre úspešného kandidáta Ing. Rastislava Trnku (rozdiel 875 hlasov) uvedených 88 hlasov v prospech sťažovateľa nič nemení na konečnom výsledku volieb predsedu Košického samosprávneho kraja a nemení víťaza volieb predsedu Košického samosprávneho kraja. Platnosť volieb alebo voľby kandidáta môže spôsobiť len také závažné porušenie zákona o voľbách, ktoré už spochybňuje výsledky volieb a ktoré odôvodnene vyvoláva pochybnosť o tom, či voľby a ich výsledky sú prejavom skutočnej vôle voličov (PL. ÚS 68/2014), čo v tomto prípade

najmä vzhľadom na celkový rozdiel medzi platnými hlasmi odovzdanými pre úspešného kandidáta Ing. Rastislava Trnku a pre sťažovateľa (rozdiel 875 hlasov) nastať nemohlo.

Ústavný súd tak odmietol sťažnosť aj na základe... uvedeného (druhého) dôvodu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde (taktiež) ako zjavne neopodstatnenú.»

IV.

K bodu 1 výroku

5. Podľa čl. 134 ods. 1 ústavy sa ústavný súd skladá z trinástich sudcov.

5.1 Podľa § 4 ods. 2 zákona o ústavnom súde je ústavný súd spôsobilý v pléne konať a uznávať sa, ak je na rokovaní a rozhodovaní prítomných aspoň sedem sudcov.

5.2 Podľa čl. 131 ods. 1 druhej vety ústavy a § 4 ods. 3 prvej vety zákona o ústavnom súde plénum ústavného súdu sa uznáva nadpolovičnou väčšinou všetkých sudcov.

6. Dňa 31. januára 2018 plénum ústavného súdu na neverejnom zasadnutí prerokovalo návrh uznesenia o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa, ktorý na rokovanie pléna predložil sudca spravodajca.

6.1 V danom prípade boli na rokovaní a rozhodovaní pléna ústavného súdu prítomní trinásti sudcovia. Plénum ústavného súdu návrh uznesenia o odmietnutí sťažnosti predložený sudcom spravodajcom neschválilo, resp. návrh uznesenia nezískal ústavou stanovený počet 7 hlasov sudcov ústavného súdu.

6.2 Keďže boli naplnené všetky podmienky hypotézy právnej normy zakotvenej v § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde (návrh nebol odložený ani odmietnutý), sťažnosť sťažovateľa sa považuje podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde za prijatú na ďalšie konanie, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

7. Prijatie sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie ústavný súd odôvodňuje takto:

7.1 Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd preskúmal, či sťažnosť sťažovateľa spĺňa všeobecné a osobitné náležitosti podľa § 20 ods. 1 a 2, § 59 a § 60 zákona o ústavnom súde a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7.2 Ústavný súd konštatuje, že jeho právomoc konať vo veci je daná čl. 129 ods. 2 ústavy.

7.3 Ústavný súd zistil, že sťažnosť podal kandidát, ktorý vo volebnom obvode získal najmenej 10 % hlasov voličov. Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ je vo vzťahu k voľbám predsedu Košického samosprávneho kraja aktívne legitimovaný.

7.4 Sťažovateľ doručil ústavnému súdu sťažnosť elektronicky (emailom bez zaručeného elektronického podpisu) 15. novembra 2017 (zároveň poštou 16. novembra 2017; podaná na poštovú prepravu 15. novembra 2017), t. j. sťažnosť bola podaná v 10-dňovej lehote podľa § 60 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7.5 Náležitosťou sťažnosti vo volebných veciach je v zmysle § 60 písm. a) zákona o ústavnom súde označenie iného zvoleného kandidáta vo volebnom obvode neúspešného sťažovateľa (ako kandidáta). Sťažnosť sťažovateľa doručená ústavnému súdu 15. novembra 2017 neobsahovala označenie iného zvoleného kandidáta, proti ktorému by sťažnosť smerovala. Túto chýbajúcu náležitosť sťažovateľ následne doplnil (a vady sťažnosti teda odstránil) doplnením svojej sťažnosti, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 28. novembra 2017. Sťažovateľ teda z vlastnej iniciatívy odstránil odstrániteľný nedostatok sťažnosti (neoznačenie zvoleného kandidáta, proti ktorému sťažnosť smeruje) skôr, ako ústavný súd o sťažnosti rozhodoval v rámci jej predbežného prerokovania. Pritom to, či sťažnosť spĺňa všeobecné a osobitné náležitosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie, ústavný súd štandardne skúma práve v rámci predbežného prerokovania sťažnosti. Vzhľadom na uvedené tak možno konštatovať, že v čase rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti

sťažovateľa v rámci jej predbežného prerokovania táto sťažnosť spĺňala všetky zákonom predpísané náležitosti.

7.6 Ústavný súd sa napokon zaoberal otázkou, či nie sú dané dôvody na odmietnutie sťažnosti sťažovateľa z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

7.7 Sťažovateľ v súvislosti s ním napadnutými voľbami v prvom rade tvrdil, že v obci Zemplínska Široká (volebný obvod č. 7) mu nebolo započítaných 88 hlasov a na podporu svojho tvrdenia poukázal na číselné porovnanie volebných výsledkov, ako aj na čestné prehlásenie [REDAKOVANÉ], člena predmetnej okrskovej volebnej komisie.

7.8 V druhom rade sťažovateľ v doplnení svojej sťažnosti v súvislosti s ním napadnutými voľbami poukázal na podozrivé anomálie spočívajúce v počte neplatných hlasov v predmetných voľbách, ktorý bol v porovnaní so zvyškom Slovenska extrémne vysoký, a na podporu tohto svojho tvrdenia sťažovateľ ústavnému súdu predložil podrobnú „Analýzu anomálií a nezrovnalostí vo výsledkoch volieb na predsedu KSK, konaných dňa 4.11.2017 a ich dôsledkov na volebný výsledok“, z ktorej vyplývajú tieto závery:

„Štatistické údaje z volieb poskytované ŠÚ SR sú sumárom spočítaných volebných hlasov. Neodrážajú často všetky skutočnosti, ktoré sa v rámci volebného procesu udiali, ale za štandardných okolností sú vo väčšine prípadov dostatočným a pravým odrazom vôle občanov. V tejto analýze sme však preukázali, že v tomto prípade to takto nie je. Veľmi tesný volebný výsledok rozdiel 875 hlasov medzi víťazom a druhým kandidátom v poradí nás dostáva do situácie, že aj jedna desatina z neštandardne vysokého počtu neplatných hlasov vo voľbách predsedu KSK môže zmeniť výsledok volieb a dokonca aj hypotetické rozdelenie časti neplatných hlasov medzi všetkých kandidátov spôsobí teoretickú zmenu výsledku volieb. Existuje teda reálna pochybnosť, nakoniec i vzhľadom k zverejneným volebným prieskumom, že zverejnené výsledky volieb možno nevyjadrujú skutočnú vôľu voliča a jediný spôsob ako to overiť je preskúmať touto analýzou identifikované anomálie a nezrovnalosti.

Záverom teda sumár preukázaných skutočností:

i. Počet neplatných hlasov vo voľbách predsedu KSK je v porovnaní so zvyškom Slovenska neobvyklý až extrémne vysoký.

ii. Ešte neobvyklejší a nevysvetliteľne vysoký je tento počet vo volebných obvodoch 5 až 11 v Košickom kraji.

iii. Množstvo neplatných hlasov je neobvykle vysoké aj v porovnaní s predchádzajúcimi voľbami v regióne - s voľbami do NRSR.

iv. Množstvo neplatných hlasov je neobvyklé aj v porovnaní so súčasne prebiehajúcimi voľbami poslancov krajského zastupiteľstva.

v. Uvedené nezrovnalosti sú takého rozsahu, že jednoznačne mohli mať vplyv na výsledky volieb predsedu KSK.

vi. V prípade, že by došlo k organizovanému ovplyvňovaniu volieb, tak výsledky tejto machinácie by sa mohli vo volebných výsledkoch prejavíť veľmi podobnými anomáliami a nezrovnalosťami.“

7.9 V súvislosti s tvrdením sťažovateľa, že mu v obci Zemplínska Široká (volebný obvod č. 7) nebolo započítaných 88 hlasov, si ústavný súd vyžiadal z obce Zemplínska Široká kompletnú volebnú dokumentáciu (zapečatené odovzdané hlasovacie lístky, obálky, zoznamy voličov, zápisnice, ostatné volebné spisy) týkajúcu sa uskutočnených volieb predsedu Košického samosprávneho kraja konaných 4. novembra 2017, ktorú má obec Zemplínska Široká v zmysle § 138 ods. 8 písm. d) zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“) v úschove. Ústavný súd v tejto súvislosti primárne poukazuje na skutočnosť, že volebná dokumentácia bola doručená do podateľne ústavného súdu 1. decembra 2017 od Obecného úradu Zemplínska Široká. Škatuľa bola prelepená priesvitnou lepiacou páskou a nebola zapečatená. Na škatuli nebol vyznačený jej obsah ani registratúrna značka, ani lehota uloženia volebnej dokumentácie.

7.10 Ústavný súd sa najprv oboznámil so zápisnicou okrskovej volebnej komisie o priebehu a výsledku hlasovania vo volebnom okrsku vo voľbách do orgánov Košického samosprávneho kraja konaných 4. novembra 2017, volebný okrskok 1, obec Zemplínska Široká (ďalej len „zápisnica“) a zistil, že počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných v obci Zemplínska Široká pre voľbu predsedu samosprávneho kraja bol 164. Sťažovateľ ako kandidát na predsedu Košického samosprávneho kraja (s číslom kandidáta na hlasovacom lístku 8) získal podľa zápisnice nula (0) platných hlasov.

Po oboznámení sa so zápisnicou ústavný súd následne pristúpil ku kontrolnému prepočítaniu odovzdaných hlasov pre jednotlivých kandidátov vo volebnom okrsku 1 obce Zemplínska Široká a po prepočítaní hlasovacích lístkov zistil, že sťažovateľovi ako kandidátovi na predsedu Košického samosprávneho kraja bolo vo volebnom okrsku 1 obce Zemplínska Široká (volebný obvod č. 7) odovzdaných 88 platných hlasov (pozri tabuľka č. 1). Túto skutočnosť nereflektuje zápisnica predmetnej okrskovej volebnej komisie ani oficiálne výsledky volieb predsedu Košického samosprávneho kraja uverejnené Štatistickým úradom Slovenskej republiky.

Tabuľka č. 1

Poradové číslo kandidáta a meno kandidáta pre voľby predsedu samosprávneho kraja	Počet hlasovacích lístkov pre jednotlivých kandidátov podľa zápisnice okrskovej volebnej komisie	Počet hlasovacích lístkov pre jednotlivých kandidátov zistený ústavným súdom pri prepočítaní
Č. 1 - R. Bačinský	3	3
Č. 2 – J. Bobík	6	6
Č. 3 – R. Botka	1	1
Č. 4 – J. Červeňák	7	0
Č. 5 – J. Džunko	13	0
Č. 6 – K. Pataky	88	7
Č. 7 - O. Petřík	0	13
Č. 8 - R. Raši	0	88
Č. 9 – L. Sisák	3	3
Č. 10 – V. Stanko	0	0
Č. 11 – J. Struk	0	0
Č. 12 – Š. Surmánek	4	4
Č. 13 – A. Šepetka	0	0
Č. 14 – J. Tkáčová	6	6
Č. 15 – R. Trnka	33	33

7.11 V súvislosti s uvedeným zásadným rozporom medzi počtami hlasovacích lístkov pre jednotlivých kandidátov vyplývajúcimi zo zápisnice okrskovej volebnej komisie a počtami hlasovacích lístkov pre jednotlivých kandidátov zistenými ústavným súdom pri

prepočítaní ústavný súd konštatuje, že zo strany predsedníčky, zapisovateľky, ako ani zo strany členov predmetnej okrskovej komisie nebolo ústavnému súdu predložené žiadne čestné prehlásenie, resp. vysvetlenie, ktoré by vysvetľovalo zásadný rozdiel medzi počtami hlasovacích lístkov pre jednotlivých kandidátov pre voľby predsedu samosprávneho kraja, ktoré vyplývajú zo zápisnice, a počtom hlasovacích lístkov pre jednotlivých kandidátov zisteným ústavným súdom pri prepočítaní.

7.12 Vychádzajúc z výsledkov kontrolného prepočítania odovzdaných hlasov pre jednotlivých kandidátov vo volebnom okrsku 1 obce Zemplínska Široká (volebný obvod č. 7), v rámci ktorého bolo zistené, že sťažovateľovi bolo v skutočnosti odovzdaných 88 platných hlasov, a nie nula (0) platných hlasov, ako aj poukazujúc na absenciu náležitého zapečatenia predmetnej volebnej dokumentácie a na absenciu akéhokoľvek vysvetlenia zásadných rozporov medzi počtom hlasov, ktoré sťažovateľ reálne získal, a počtom hlasov vyplývajúcim zo zápisnice okrskovej volebnej komisie ústavný súd konštatuje, že sťažovateľom opísaný skutkový stav mohol potenciálne znamenať porušenie ústavy a volebného zákona a tento opis skutkového stavu nemožno pokladať *prima facie* za zjavne nepravdivý alebo nesprávny. Nad rámec uvedeného ústavný súd navyše poukazuje aj na závery sťažovateľom predloženej „*Analýzy anomálií a nezrovnalostí vo výsledkoch volieb na predsedu KSK, konaných dňa 4.11.2017 a ich dôsledkov na volebný výsledok*“.

Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že tvrdenia sťažovateľa o nezákonnosti volieb nemajú len všeobecnú hypotetickú povahu, jeho tvrdenia sú reálne možné a ich preukázanie by v konečnom dôsledku mohlo odôvodňovať prijatie záveru o inom výsledku volieb, než aký bol vyhlásený.

Ústavný súd pritom berie do úvahy aj nie bezvýznamnú skutočnosť spočívajúcu v tesnom rozdiel hlasov medzi zvoleným kandidátom a sťažovateľom, ktorý sa ešte viac znížil po kontrolnom prepočítaní odovzdaných hlasov pre jednotlivých kandidátov vo volebnom okrsku 1 obce Zemplínska Široká (volebný obvod č. 7). Vychádzajúc z uvedených východísk možno konštatovať, že sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená.

7.13 V rámci dokazovania po predbežnom prerokovaní bude potrebné, aby ústavný súd vykonal predovšetkým dokazovanie kontrolným prepočítaním hlasovacích lístkov v celom volebnom obvode č. 7 (Michalovce) tvorenom celkovo 78 obcami a mestami.

Až na základe výsledkov tohto kontrolného prepočítania hlasovacích lístkov bude možné definitívne spoľahlivo ustáliť, koľko hlasov bolo reálne odovzdaných sťažovateľovi, ako aj zvoliť ďalší postup ústavného súdu.

7.14 Ústavný súd v tejto súvislosti v súlade so svojou ustálenou judikatúrou pripomína, že v konaní vo volebných veciach, ktorého účelom je predovšetkým verejný záujem o to, aby výsledok volieb odrážal skutočnú vôľu voličov a bol teda zachovaný základný predpoklad fungovania demokratického štátu, sa ústavný súd musí riadiť princípom materiálneho chápania ochrany ústavnosti a vyrovnáť sa tak s každým zisteným a zároveň relevantným porušením zákonnosti alebo ústavnosti volebného procesu, čo ho tiež oprávňuje preskúmať sťažnosťou napadnuté voľby a rozhodnúť o nej aj mimo rámca jej petitu (m. m. PL. ÚS 96/07, PL. ÚS 9/2011).

7.15 Vychádzajúc z uvedeného možno uzavrieť, že po predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd zistil, že sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady na prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ju podľa § 25 ods. 1 a 3 zákona o ústavnom súde prijal na ďalšie konanie.

V.

K bodu 2 výroku

8. Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

8.1 Podľa § 162 ods. 1 písm. a) CSP súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť.

8.2 Zákon o ústavnom súde neobsahuje osobitné ustanovenie o prerušení konania. Z uvedeného dôvodu prichádza do úvahy uplatnenie postupu podľa § 31a zákona o ústavnom súde, t. j. primerané použitie príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku upravujúcich prerušenie konania.

8.3 Vzhľadom na listinné dôkazy predložené ústavnému súdu sťažovateľom týkajúce sa sťažovateľom podaného trestného oznámenia (12. januára 2018) k rukám Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Košiciach pre podozrenie zo spáchania trestného činu marenia prípravy a priebehu volieb a referenda podľa § 351 Trestného zákona vo voľbách do orgánov samosprávnych krajov konaných 4. novembra 2017 ústavný súd aplikujúc § 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 162 ods. 1 písm. a) CSP prerušil konanie o sťažnosti sťažovateľa do prešetrenia opísaného trestného oznámenia príslušnými orgánmi činnými v trestnom konaní, resp. príslušnými orgánmi verejnej moci.

9. K uzneseniu o prijatí pripájajú odlišné stanovisko sudcovia ústavného súdu Ľudmila Gajdošíková, Lajos Mészáros, Ladislav Orosz a Rudolf Tkáčik.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. januára 2018